

اصول حسابرسی:

حسابرس باید در حسابرسی صورتهای مالی، اصول کلی زیر را در نظر داشته باشد:

رعایت اصول آیین رفتار حرفه ای: حسابرس باید الزامات اخلاقی مرتبط با حسابرسی را رعایت کند. این الزامات عبارتند از:

۱. درستکاری،
۲. بی طرفی،
۳. صلاحیت و مراقبت حرفه ای،
۴. رازداری،
۵. رفتار حرفه ای
۶. اصول و ضوابط حرفه ای.

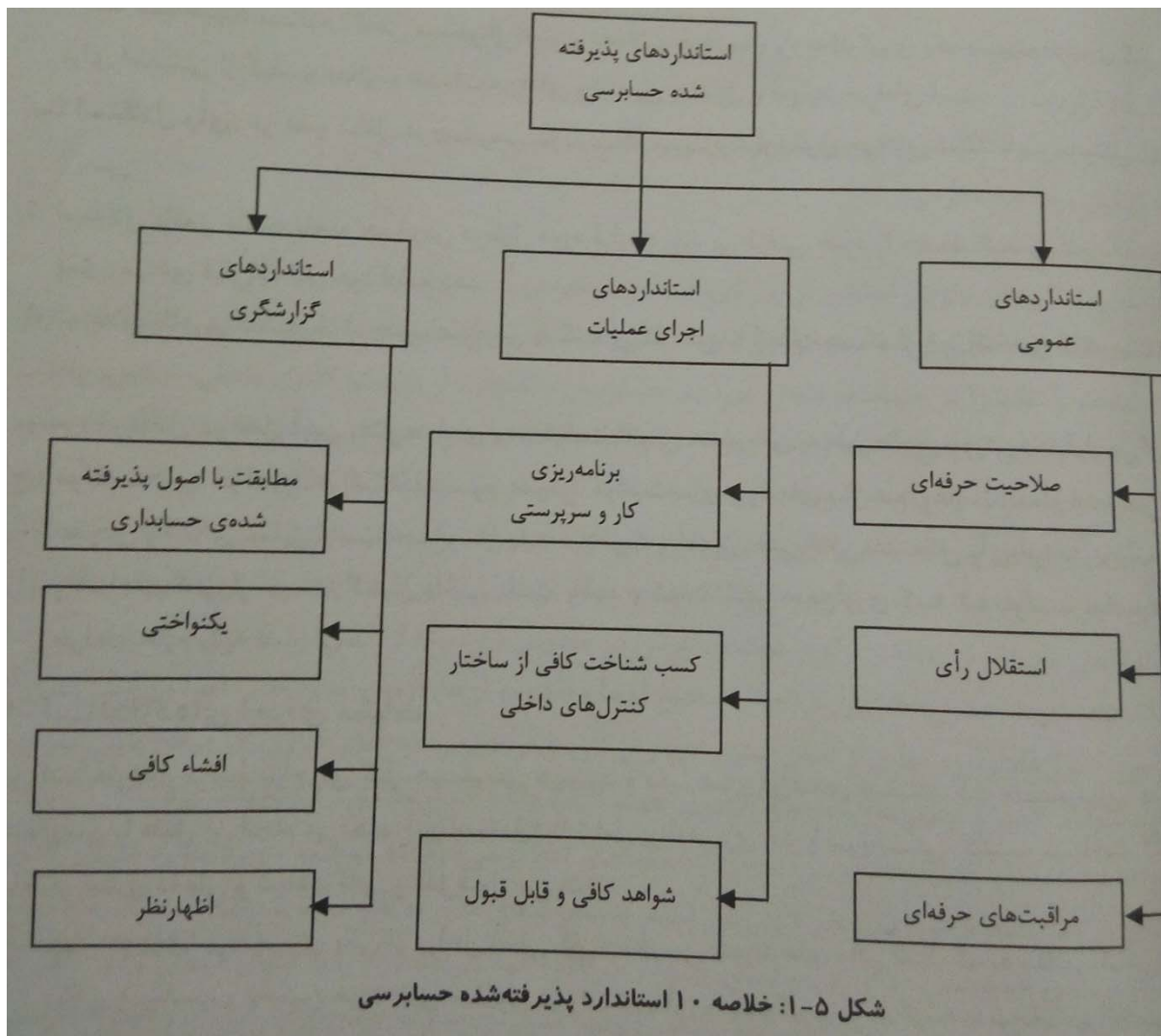
انجام حسابرسی طبق استانداردهای حسابرسی: حسابرس باید حسابرسی خود را طبق استانداردهای حسابرسی انجام دهد. این استانداردها شامل اصول بنیادی و روشهای اساسی حسابرسی همراه با رهنمودهای اجرایی است. برنامه ریزی و انجام حسابرسی با تردید حرفه ای: بدین معنا که ممکن است شرایطی وجود داشته باشد که موجب تحریف با اهمیت در صورتهای مالی شود. حسابرس باید با این نگرش، حسابرسی را برنامه ریزی و اجرا نماید.

استانداردهای حسابرسی:

استانداردهای حسابرسی مقررات لازم الاجرا که برای سنجش کیفیت اجرای عملیات حسابرسی هستند. هدف از این استانداردها این است که انجام حسابرسی و ارائه گزارش توسط حسابرسان بر اساس ضوابط صورت پذیرد.

این استانداردها به سه بخش تقسیم می شوند:

۱. استانداردهای عمومی
۲. استانداردهای اجرای عملیات
۳. استانداردهای گزارشگری

۱) استانداردهای عمومی: استانداردهایی هستند که مرتبط با ویژگیهای شخصی و صلاحیت فردی حسابرس بوده و شامل موارد زیر هستند:

۱. صلاحیت حرفه ای و آموزش فنی: رسیدگی باید توسط فرد یا افرادی انجام شود که از آموزش تکنیکی مناسب و تجربه کافی به عنوان حسابرس مستقل برخوردار باشند. این مورد شامل داشتن تحصیلات دانشگاهی در حوزه حسابداری و حسابرسی، تجربه در حسابرسی، آموزش مستمر، توانایی استفاده از سیستم های کامپیوتری و آگاهی داشتن از صنعتی که صاحبکار در آن فعالیت می کند است.
۲. حفظ استقلال رأی: حسابرس یا حسابرسان باید در تمامی موارد مربوط به حسابرسی، هم استقلال واقعی داشته باشند و هم استقلال ظاهری. به بیان دیگر آنها نه تنها باید مستقل از واحد مورد رسیدگی بوده بلکه باید به گونه ای کار خود را انجام دهند که از دید اشخاص ثالث مستقل به نظر برسند.
۳. اعمال مراقبتهای حرفه ای: اعمال مراقبتهای حرفه ای در اجرای حسابرسی مستلزم بررسی دقیق کارهای انجام شده در هریک از سطوح سرپرستی است. رعایت کامل این استاندارد، احتمال بروز هرگونه کوتاهی یا ازقلم افتادگی با اهمیت را منتفی می سازد.

۲) استانداردهای اجرای عملیات: استانداردهایی هستند که مربوط به نحوه انجام رسیدگیها و گردآوری شواهد جهت اظهارنظر توسط حسابرس بوده و شامل موارد زیر است:

۱. برنامه ریزی مناسب و کافی و سرپرستی: عملیات حسابرسی باید به میزان کافی و مناسب برنامه ریزی شده و کارکنان تحت سرپرستی و نظارت کافی قرار گیرند.
۲. کسب شناخت کافی از ساختار کنترل داخلی: برای برنامه ریزی حسابرسی و تعیین نوع، ماهیت، زمانبندی و میزان آزمونهایی که باید اجرا شود، باید شناخت کافی از ساختار کنترل داخلی کسب گردد.
۳. کسب شواهد کافی و قابل اطمینان: حسابرسان باید شواهد کافی و قابل اطمینان را از راه بازرسی، مشاهده، پرس و جو و دریافت تاییدیه کسب کنند تا مبنایی معقول برای اظهارنظر درباره صورتهای مالی مورد رسیدگی داشته باشند.

۳) استانداردهای گزارشگری: استانداردهایی هستند که مربوط به نحوه تنظیم گزارش حسابرسی بوده و مواردی را که باید در گزارش حسابرسان ارائه شود، بیان می کنند. این استانداردها شامل موارد زیر است:

۱. طبق استانداردهای حسابداری بودن یا نبودن صورتهای مالی: گزارش حسابرسی باید تصریح کند که آیا صورتهای مالی طبق استانداردهای حسابداری تهیه شده است یا خیر.
۲. تعیین موارد عدم رعایت یکنواختی: گزارش باید شرایطی را مشخص کند که در آن استانداردهای حسابداری نسبت به دوره قبل به طور یکنواخت رعایت نشده است.
نکته: فرض بر یکنواختی کاربرد استانداردهای حسابداری است، مگر آنکه در گزارش حسابرسی بیان شود.
۳. کفایت افشای اطلاعات در صورتهای مالی: اطلاعات افشا شده در صورتهای مالی منطقی و کافی تلقی میشود و فرض بر کفایت افشا است. مگر آنکه در گزارش حسابرسی بیان شود.
۴. اظهارنظر درباره کلیت صورتهای مالی یا عدم اظهارنظر: گزارش حسابرسی باید حاوی یک اظهارنظر در مورد کلیت صورتهای مالی باشد و یا بیانگر این موضوع که اظهارنظر امکان پذیر نیست. هنگامی که ارائه اظهارنظر کلی امکان پذیر نباشد باید دلایل آن بیان شود.
نکته: در تمام مواردی که نام حسابرسان به نحوی با صورتهای مالی ارتباط دارد، گزارش حسابرسی باید به طور صریح ویژگی رسیدگی های حسابرس و میزان مسئولیت پذیرفته شده توسط وی را بیان نماید.

فرآیند حسابرسی:

فرآیند حسابرسی در دو مرحله صورت می پذیرد: ۱. گردآوری شواهد حسابرسی و ۲. ارائه گزارش حسابرسی.

۱. گردآوری شواهد حسابرسی: در مرحله حسابرس عملیات حسابرسی را برنامه ریزی و اجرا نموده و با استفاده از روشهای حسابرسی، اقدام به گردآوری شواهد لازم برای پشتیبانی از اظهارنظر خود مینماید.

نکته: رسیدگی های حسابرسان مستقل مبنای گزارش حسابرسی را فراهم می آورد. هرگز حسابرسان بدون اجرای رسیدگی نسبت به مطلوبیت ارائه صورتهای مالی اظهارنظر نمی کنند. و عواملی مانند شناخت حسابرس از فعالیت صاحبکار، حسابرسیهای انجام شده در سالهای گذشته و اعتقاد به درستکاری مدیران و مالکان هیچکدام برای اظهارنظر حسابرس نسبت به صورتهای مالی کافی نیست.

۲. ارائه گزارش حسابرسی: در این مرحله حسابرس بر اساس نتیجه گیری حاصله از شواهد گردآوری شده، گزارش خود را که حاوی اظهارنظر حرفه ای درباره مطلوبیت ارائه صورتهای مالی است به افراد ذینفع ارائه می دهد.

مراحل اصلی فرآیند حسابرسی :

۱. کسب شناخت از سیستم کنترل داخلی صاحبکار
۲. برآورد اولیه خطر کنترل و طراحی آزمونهای اضافی کنترلها
۳. اجرای آزمونهای رعایت روشها و آزمونهای اضافی کنترلها
۴. برآورد مجدد (نهایی) خطر کنترل و طراحی آزمونهای محتوا
۵. اجرای آزمونهای محتوا و تکمیل رسیدگیها
۶. مشخص نمودن نوع اظهارنظر و صدور گزارش حسابرسی

چند نکته بسیار مهم در حرفه حسابرسی :

نکته ۱: مسئولیت تهیه و ارائه صورتهای مالی در چارچوب گزارشگری مالی مربوطه با مدیریت واحد مورد رسیدگی است و مسئولیت حسابرس اظهارنظر در مورد آنها است.

نکته ۲: در هر حسابرسی بیان صریح حدود رسیدگی مهم است. این حدود واحد مورد رسیدگی و دوره مورد رسیدگی را مشخص می کند.

نکته ۳: حسابرسان هرگز نمی توانند نسبت به کشف تمام تحریفهای بااهمیت در صورتهای مالی اطمینان مطلق حاصل نمایند. زیرا در هر کار حسابرسی محدودیتهای ذاتی وجود دارد که بر توانایی حسابرسان موثر است مانند رسیدگی نمونه ای، قضاوت حسابرسان و... بنابراین حسابرسان باید حسابرسی را به گونه ای برنامه ریزی و اجرا نمایند که از نبود هرگونه تحریف های با اهمیت (ناشی از اشتباه یا تقلب) در صورتهای مالی، به عنوان یک مجموعه واحد، اطمینان معقول حاصل نمایند.

مجامع حسابرسی ناظر بر حسابرسی در ایران:

سازمان حسابرسی : در سال ۱۳۶۶ تاسیس شده است و وظیفه حسابرسی و بازرسی کلیه موسسات دولتی و شرکت های تماما دولتی را بر عهده دارد. همچنین این سازمان متولی تدوین اصول و استانداردهای حسابداری و حسابرسی در ایران است.

جامعه حسابداران رسمی ایران : در سال ۱۳۸۰ فعالیت خود را آغاز نمود. در ایران تنها فرد یا موسسه ای میتواند از عنوان حسابدار رسمی مستقل استفاده نماید که به عضویت جامعه حسابداران رسمی ایران در آمده باشد.

انجمن حسابداران خبره ایران: از سال ۱۳۵۱ با هدف ارتقای حرفه حسابرسی در ایران تشکیل شد.